

Alder, køn og social status ved klinisk undersøgelse for alkoholpåvirkethed

Af I. ANDERSEN, E. VAD & I. MARK

Hygiejnisk Institut, Aarhus Universitet
Chef: professor, dr. med. G. J. Bonde

Formålet med nærværende undersøgelse har dels været at foretage en analyse af alders- og kønsfordeling samt den sociale status hos personer, der på politiets foranledning er blevet undersøgt for alkoholpåvirkethed, og dels at udrede de nævnte faktoreres indvirkning på undersøgelsens udfald. De tidligere store danske undersøgelser over alkoholpåvirkethed (3, 4, 5) har ikke omfattet en analyse af disse forhold.

Materialet består af 936 kliniske undersøgelser for alkoholpåvirkethed på enten personer, der er sigtede for overtrædelse af færdselsloven (710 personer) eller kriminelle sigtede (216 personer). Undersøgelserne er foretaget i Stor-Århus i perioden 1964—67 incl. En nærmere beskrivelse af materialets sammensætning, dets fordele og ulemper findes i (9).

Alderens betydning.

Blodpromille og klinisk bedømmelse.

Tabel 1 viser fordelingen på alder og blodalkoholkoncentration (BAC) i ordenspolitiets klientel. Ved χ^2 -test er der signifikant forskel på observerede og forventede værdier ($\chi^2 = 55,4$ svarende til $P > 0,9995$ ved $f = 15$). I de tilfælde, hvor der ikke var alkohol i blodet, finder man en overvægt af yngste (15—19 år) og ældste (≥ 50 år) aldersklasse, medens de mellemliggende aldersklasser er underrepræsenterede. Hos personer med alkohol i blodet er der med stigende alder et aftagende antal i laveste promilleområde og et stigende antal i højeste promilleområde, medens man i området 1,00—1,99 promille har en nogenlunde jævn repræsentation af alle aldersgrupper.

Sammenfattende kan det siges, at BAC tiltager med stigende alder.

Den tilsvarende tabel for kriminalpolitiets klientel omfattende i alt 216 personer er udeladt, idet den viser helt de samme tendenser, dog er der ikke her signifikant forskel på observerede og forventede værdier ($\chi^2 = 17,4$ svarende til $P = 0,80—0,90$ ved $f = 12$).

Tabel 1. Fordeling på alder efter BAC (ordenspolitiet).

BAC	Alder i år						total
	15—19	20—24	25—29	30—39	40—49	≥ 50	
ingen alkoholreaktion	24	19	17	17	18	23	119
0,20—0,99	34	30	25	13	13	11	126
1,00—1,99	41	49	49	59	51	51	300
≥ 2,00	1	2	9	11	18	15	56
sum %	100	100	100	100	100	100	100
antal undersøgte	71	209	131	121	85	93	710

Tabel 2 viser for ordenspolitiets klientel fordelingen på alder og påvirkethed ved klinisk alkoholundersøgelse. Ved χ^2 -test er der signifikant forskel på observerede og beregnede værdier ($\chi^2 = 52,2$ svarende til $P > 0,9995$ ved $f = 15$). Hovedtendensen i denne tabel er helt den samme som for blodpromillens vedkommende — ved stigende alder er der stigende påvirkethed ved klinisk undersøgelse.

Den tilsvarende tabel for kriminalpolitiets klientel omfattende i alt 216 personer er udeladt, idet den viser de samme tendenser bortset fra et nogenlunde ens antal svært påvirkede i alle aldersgrupper. Også denne tabel viser signifikant forskel på observerede og beregnede værdier ($\chi^2 = 22,3$ svarende til $P = 0,95—0,975$ ved $f = 12$).

Antallet af ikke-påvirkede hos kriminalpolitiets klientel er i alle aldersgrupper lavere (total: 30 %) end hos ordenspolitiets klientel (total: 43 %). Blandt de påvirkede er der ringe forskel i påvirkethedsgraden hos undersøgte fra de to politigræne, idet det procentiske antal af henholdsvis let, middel og svært påvir-

Tabel 2. Fordeling på alder efter påvirkethed ved klinisk undersøgelse (ordenspolitiet).

Påvirkethed	Alder i år						total
	15—19	20—24	25—29	30—39	40—49	≥ 50	
ikke påvirket	55	52	46	39	30	32	254
let påvirket	31	35	31	25	24	32	188
middel påvirket	10	9	15	29	38	24	145
svært påvirket	4	4	8	7	8	12	47
sum %	100	100	100	100	100	100	100
antal undersøgte	69	210	131	121	95	93	719

kede totalt udgør 55—54, 30—34 og 16—12 hos henholdsvis kriminal- og ordenspolitiet. Tendenserne i de to materialer er de samme — med stigende alder aftager antallet af let påvirkede for dog atter at stige i ældste aldersgruppe; for de middel påvirkede tiltager antallet med stigende alder, dog også således, at ældste aldersgruppe er undtaget, og endelig er der for de svært påvirkede i ordenspolitiets klientel et tiltagende antal med stigende alder, medens tendensen er usikker hos kriminalpolitiets klientel.

Materialets aldersfordeling sammenholdt med aldersfordelingen hos områdets mandlige indbyggere.

Totalmaterialets alderssammensætning sammenholdt med alderssammensætningen af Stor-Århus' befolkning er kun foretaget for mændenes vedkommende. Materialet omfatter 20 af de i alt 78.500 kvinder i alderen ≥ 15 år, der bor i Stor-Århus, medens de 716 mænd (heraf dog enkelte gengangere) stammer fra de 70.500 mænd i alderen ≥ 15 år i samme område. Sandsynligheden for at mænd kommer til spiritusprøve er således 40 gange større end for kvinders vedkommende (der er korrigeret for forskellen i befolkningsandelen af de to køn).

Sammenholder man aldersforskellen hos dels de påvirkede personer (tabel 3) og dels alle undersøgte hos både ordens- og kriminalpoliti med den aktuelle aldersfordeling i den mandlige befolkning i Stor-Århus i alderen ≥ 15 år, finder man, at den laveste χ^2 -værdi ved disse 4 beregninger er 73,1, hvilket ved 4 frihedsgrader er signifikant med $P > 0,9995$. Denne skæve fordeling skyldes alle steder først og fremmest en meget stærk

Tabel 3. Aldersfordelingen for påvirkede personer sammenholdt med aldersfordelingen blandt mandlige indbyggere i Stor-Århus.

alder i år	ordens- politiets klientel	kriminal- politiets klientel	den mandlige befolkning i Stor-Århus
15—19	8	16	10
20—24	24	27	17
25—29	17	22	10
30—39	18	20	14
40—49	17	6	15
≥ 50	16	9	34
sum %	100	100	100
totalantal	406	152	70.500

underrepræsentation af ældste aldersgruppe. Hos kriminalpolitiet er der i alle aldersgrupper under 40 år flere undersøgte, end man skulle forvente; det samme er tilfældet i ordenspolitiets klientel, hvor man dog i gruppen 15—19 år har færre undersøgte end forventet. Det er således først og fremmest aldersklasserne 15—50 år, der kommer til undersøgelse for alkoholpåvirkethed, og det er samme persongruppe, der især findes påvirket ved denne undersøgelse.

Den sociale placering.

Inddelingen i sociale lag er foretaget dels med anvendelse af den i (7) beskrevne erhvervsøkonomiske inddeling og dels med anvendelse af de af *Svalastoga & Wolf* (8) beskrevne statuslag. I begge tilfælde har vort materiales relativt beskedne størrelse nødvendiggjort sammenlægninger af visse grupper i de oprindelige inddelinger.

Den her anvendte erhvervsøkonomiske inddeling omfatter således kun 7 grupper:

Erhvervsøkonomisk inddeling

gruppe 1 (a—k) *	selvstændige næringsdrivende funktionærer og tjenestemænd med videregående uddannelse og overordnede iøvrigt
„ 2 (l—m)	
„ 3 (n)	andre funktionærer og tjenestemænd
„ 4 (o)	faglærte arbejdere
„ 5 (p—s)	ufaglærte arbejdere (chauffører undtaget)
„ 6	chauffører
„ 7 (t—v)	uden erhverv: rentenydere, studerende, menige soldater, etc.

og inddelingen efter statuslag er reduceret til 4 grupper:

Socialgruppe I (s. 1—4) **)	
overklasse	funktionærer og tjenestemænd med akademisk uddannelse samt større selvstændige næringsdrivende

*) Bogstaverne refererer til den oprindelige inddeling i (7).

***) Arabertallene refererer til den oprindelige inddeling i *Svalastoga & Wolf* (8).

Socialgruppe II	(s. 5—6)	
mellemklasse		funktionærer med underordnede ansatte, skolelærere, håndværksmestre, forretningsindehavere, arbejdsledere, salgschefer, montører, forretningsførere
”	III (s. 7)	
højere arbejderklasse		faglærte arbejdere, enlige næringsdrivende, husmænd, studenter, ekspedienter, kontorister, salgschauffører, funktionærer uden underordnede, repræsentanter, gravermestre, vognmænd
”	IV (s. 8—9)	
lavere arbejderklasse		ufaglærte arbejdere, svejsere, chauffører, landarbejdere, traktorførere, lærlinge.

Grundlaget for inddelingerne efter de to kriterier har i alle tilfælde været undersøgtes egne opgivelser vedrørende erhverv.

Erhvervsøkonomisk inddeling.

Tabel 4 viser i ordenspolitiets klientel fordelingen på erhvervsøkonomisk gruppe og BAC. Ved χ^2 -test er der signifikant forskel på observerede og beregnede værdier. ($\chi^2 = 46,3$ svarende til $P > 0,9995$ ved $f = 18$). I de tilfælde, hvor der ikke var alkohol i blodet, er gruppe 1, 2, 3, 6 og 7 overrepræsenteret, medens der er færre i gruppe 4 og specielt gruppe 5 (henholdsvis faglærte og ufaglærte arbejdere), end man skulle vente. I det højeste promilleområde er der overvægt af erhvervsgruppe 1 og 5, me-

Tabel 4. Fordeling på erhvervsøkonomisk gruppe efter BAC (ordenspolitiet).

BAC	Erhvervsøkonomisk gruppe							total
	1	2	3	4	5	6	7	
ingen alkohol- reaktion	30	23	24	17	10	36	30	19
0,20—0,99	13	22	23	26	21	17	25	22
1,00—1,99	44	49	46	49	59	45	39	50
$\geq 2,00$	13	6	7	8	10	2	6	9
sum %	100	100	100	100	100	100	100	100
antal undersøgte	61	51	61	218	223	42	54	710

Tabel 5. Fordeling på erhvervsøkonomisk gruppe efter påvirkethed ved klinisk undersøgelse.

Påvirkethed	Erhvervsøkonomisk gruppe							total
	1	2	3	4	5	6	7	
ikke påvirket	46	45	50	46	34	52	59	44
let påvirket	23	39	28	29	34	36	28	31
middel påvirket	21	12	15	19	22	7	9	18
svært påvirket	10	4	7	6	10	5	4	7
sum %	100	100	100	100	100	100	100	100
antal undersøgte	61	51	61	218	223	42	54	710

dens især gruppe 6 — chaufførerne — er underrepræsenteret. I det mellemste promilleområde vil man hæfte sig ved den store overrepræsentation af de ufaglærte arbejdere. Fjernes personer uden alkoholindhold i blodet fra materialet, således at dette alene omfatter personer med en BAC større end 0,20, er der ikke signifikant forskel ($\chi^2 = 12,9$ svarende til $P = 0,60-0,70$ ved $f = 12$) mellem observerede og forventede værdier — eller med andre ord — blandt undersøgte med alkoholindhold i blodet er alle erhvervsøkonomiske grupper ligeligt repræsenteret i alle promilleområder.

Tabellen for fordelingen på erhvervsøkonomisk gruppe efter blodpromille for alle undersøgte hos kriminalpolitiet omfatter 212 personer. I dette materiale er der heller ikke signifikant forskel på de forskellige erhvervsøkonomiske gruppers andele ($\chi^2 = 4,8$ svarende til $P = 0,10-0,20$ ved $f = 9$). Tabellen er udeladt.

I tabel 5 er vist fordelingen på erhvervsøkonomisk gruppe og påvirkethed ved klinisk undersøgelse. Ved χ^2 -test er der ikke signifikant forskel på observerede og beregnede værdier ($\chi^2 = 28,6$ svarende til $P = 0,90-0,95$ ved $f = 18$), således at der blandt de undersøgte er ligelig repræsentation af alle erhvervsgrupper ved alle grader af påvirkethed. Fjernes de undersøgte, der er erklæret for ikke-påvirkede, fra materialet, finder man heller ikke signifikant forskel mellem observerede og forventede værdier. ($\chi^2 = 12,8$ svarende til $P = 0,60-0,70$ ved $f = 12$). Tabel 4 sammenholdt med tabel 5 giver således intet holdepunkt for en social diskriminering ved klinisk undersøgelse for alkoholpåvirkethed.

I tabel 6 er de påvirkede personer i ordens- og kriminalpolitikets klientel opdelt efter erhvervsøkonomisk gruppe. Den observerede fordeling for de to politigrenes klientel er signifikant forskellig fra den for totalmaterialet beregnede ($\chi^2 = 37,8$ svarende til

Tabel 6. Fordelingen af påvirkede personer efter erhvervsøkonomisk gruppe sammenholdt med fordelingen i Århus amts byområde.

erhvervsøkonomisk gruppe	ordenspolitiets klientel	kriminalpolitiets klientel	erhvervsøkonomisk opdeling i Århus amts byområde
1	8	3	12
2	7	1	14
3	8	4	14
4	29	21	16
5 + 6	42	61	24
7	6	10	20
sum %	100	100	100
antal personer	396	148	105.500

$P > 0,9995$ ved $f = 6$), idet de erhvervsøkonomiske grupper 1, 2, 3, 4 og 6 er stærkt underrepræsenteret hos kriminalpolitiet, som især har sit klientel i gruppe 5 og i mindre grad i gruppe 7.

En opdeling efter påvirkethedsgrad viser, at hos begge politigræne er de forskellige erhvervsøkonomiske grupper ligeligt repræsenteret i alle påvirkethedsgrader. Dette gælder såvel for alle undersøgte som for de påvirkede alene. Ved de 4 beregninger er den højeste værdi af $\chi^2 = 28,6$ hvilket giver $P = 0,90-0,95$ ved $f = 18$).

De undersøgte erhvervsøkonomiske fordeling sammenholdt med fordelingen i Århus amts byområde fremgår også af tabel 6. Ved χ^2 -test er der signifikant forskel på observerede og beregnede værdier (totalmaterialets $\chi^2 = 389$ svarende til $P \gg 0,9995$ ved $f = 5$). Den skæve fordeling skyldes en overvægt i gruppe 4, 5 og 6, dette gælder for såvel de undersøgte som for de påvirkede af de undersøgte hos begge politigræne.

Socialgruppe inddeling.

Ved anvendelse af den af *Svalastoga & Wolf* (8) angivne socialgruppe inddeling, finder man i hovedsagen samme resultater som ved den erhvervsøkonomiske inddeling. Inddeles efter BAC hos de undersøgte finder man dog hverken hos ordens- eller hos kriminalpolitiet en signifikant forskel på blodalkoholindholdet hos personer fra de fire statuslag. (χ^2 henholdsvis 6,6 og 2,5 svarende til $P = 0,60-0,70$ og $P = 0,10-0,20$ ved $f = 6$). Forskellen i påvirkethedsgraden ved klinisk undersøgelse af personer i de fire statuslag er heller ikke signifikant ($\chi^2 = 4,7$ svarende til $P = 0,30-0,40$ ved $f = 6$).

Tablet 7. Fordelingen af påvirkede personer efter socialgruppe sammenholdt med fordelingen i den danske befolkning.

social-gruppe	ordens-politiets klientel	kriminal-politiets klientel	den danske befolkning
I	1	1	1
II	9	1	38
III	44	24	34
IV	46	74	25
sum %	100	100	100
antal personer	396	149	

Fordelingen på socialgrupper i de to politigrenes klientel fremgår af tabel 7, der rummer signifikante forskelle i forhold til totalmaterialet ($\chi^2 = 65,0$ svarende til $P > 0,9995$ ved $f = 2$), idet socialgruppe II og III er underrepræsenteret og gruppe IV overrepræsenteret hos kriminalpolitiet, medens gruppe I er ligeligt repræsenteret hos begge politigrene. Det har ikke været muligt på grundlag af det tilgængelige befolkningsstatistiske materiale for Århus' amts byområde at foretage en opdeling af den aktuelle befolkning i socialgrupper; i stedet har man i tabel 7 sammenstillet materialets socialgruppeinddeling med den af *Svalastoga & Wolf* (8) angivne sammensætning af den danske befolkning. Forskellen mellem de beregnede og de forventede værdier er signifikant ($\chi^2 = 507$ for totalmaterialet svarende til $P \gg 99,95$ for $f = 3$) og har hos begge politigrene sin årsag i en underrepræsentation af socialgruppe I og II og en overrepræsentation af socialgruppe IV; socialgruppe III indtager en mellemstilling, idet den er overrepræsenteret i ordenspolitiets klientel men underrepræsenteret i kriminalpolitiets klientel. Dette gælder såvel for alle undersøgte som for de påvirkede ved klinisk prøve.

Diskussion.

Med stigende alder finder man højere BAC og samtidig stigende påvirkethed. Dette forhold kendes også fra udenlandske undersøgelser, således *Erkkilä's* (2) materiale fra Helsingfors og Åbo, og *Coldwell & Grant's* (1) undersøgelser fra Canada. Det synes i modstrid med teorien om erhvervelse af tolerans ved regelmæssig alkoholindtagelse, hvilket ville medføre, at der med stigende alder kom større erfaring i omgang med alkohol og dermed lavere påvirkethed ved samme promille. Iøvrigt giver nær-

værende materiale ikke mulighed for at vurdere tilvænnings betydning, da oplysninger om personernes alkoholforbrug ikke er medtaget.

Kønsfordeling.

Af nærværende materiale udgør kvinderne ca. 2 %, hvilket umiddelbart forekommer ejendommeligt, da kvinder almindeligvis svarer for ca. 10 % af anden kriminalitet.

I udenlandske materialer finder man dog også kun få kvinder. *Erkkilä* (2) fandt således i sit finske materiale kun 2 kvinder blandt 2207 anklagede for „trafikfylleri“. Hos *Coldwell & Grant* (1) i Canada udgjorde kvinderne kun ca. 1 % af det totale materiale.

Forklaringen på den store mand/kvinde ratio er ikke umiddelbart indlysende. Ratio er så høj, at det ikke synes rimeligt at antage, at den alene skyldes et større antal mandlige bilister. Muligvis er kvinder mere forsigtige i omgang med alkohol og reagerer anderledes på påvirkethed end mænd. Spekulationerne kan dog kun blive teoretiske, da materialet er for beskedent til en nøjere analyse. Det bør dog nævnes, at det ikke i litteraturen har været muligt at finde arbejder, der sammenligner alkohols virkning hos de to køn.

Aldersfordeling.

Fordelingen på alder i nærværende undersøgelse svarer umiddelbart til, hvad man kender fra andre lande, hvor også aldersgruppen fra 20—50 år er stærkt overrepræsenteret. *Erkkilä* (2) fandt således 88 % i denne aldersgruppe, hvor nærværende materiale har 77 %. *Coldwell & Grant* (1) anvender ikke helt samme aldersfordeling, men finder dog 86 % i alderen 24—54 år, og i samme arbejde citeres Goldberg's oplysninger fra alkoholkongressen i 1953, hvor det blev fremført, at 83 % af „trafikfylleristerne“ i Sverige var i aldersgruppen 20—50 år.

Gruppen under 20 år er underrepræsenteret i ordenspolitiets materiale, hvilket formentlig hænger sammen med en lavere motoriseringsgrad i denne aldersgruppe. I kriminalpolitiets materiale er der en vis overrepræsentation af aldersgruppen 15—19 år, heriblandt en del motortyverier, således at det kan diskuteres, om sagen her skal vurderes som trafik- eller kriminalsag. I USA, hvor det er tilladt at føre motorkøretøj ved lavere alder end her i landet, fandt *Plymat* (6) således 26 % „spritbilister“ i aldersgruppen 15—24 år.

Årsagen til den åbenbare underrepræsentation af de ældste aldersgrupper kan ikke belyses gennem nærværende materiale. Denne gruppes lave motoriseringsgrad og ringe mobilitet er dog nok af væsentlig betydning herfor.

Sociale status.

I nærværende materiale har man vurderet de sociale faktorerets betydning ved en opdeling efter to socialgruppekriterier, dels en erhvervsøkonomisk gruppering, som anvendes af *Danmarks Statistik* (7), og dels de sociale statuslag beskrevet af *Svalastoga & Wolf* (8). Opdelingen efter disse to kriterier giver ingen væsentlig forskel i resultaterne, men af hensyn til sammenligneligheden med stambefolkningen er det mest praktisk at anvende den erhvervsøkonomiske inddeling, ved sammenligning med udenlandske materialer er det derimod lettest at anvende Svalastoga's gruppering.

Det fremgår af materialebeskrivelsen, at de erhvervsøkonomiske grupper 1, 2, 3, 6 og 7 er overrepræsenteret i gruppen uden alkoholinhold i blodet. Disse trafikanter er hovedsagelig indbragt til undersøgelse i forbindelse med trafikuheld, der har forårsaget sværere personskade. I denne forbindelse knytter der sig særlig interesse til gruppe 6 — erhvervschaufførerne — der i nærværende materiale er udskilt af den officielle gruppering, da disse har en større sandsynlighed for at blive indblandet i trafikuheld end andre grupper. Det viser sig, at erhvervschaufførerne adskiller sig klart fra den erhvervsøkonomiske gruppe, hvori de ellers er placeret — gruppe 5 — idet de er overrepræsenteret i gruppen uden alkohol i blodet og underrepræsenteret i alle promilleområderne. Det samme genfindes ved vurdering af påvirkethed sammenlignet med erhvervsøkonomisk gruppe, idet chaufførerne også her er underrepræsenteret i påvirkethedsgrupperne — dog bortset fra gruppen „let påvirket“ — og overrepræsenteret i gruppen „ikke påvirket“. Disse forhold skyldes formentlig, at en „sprintsag“ for denne gruppe ikke blot har almene konsekvenser, men også rammer erhvervsmuligheden, hvorfor den præventive effekt af færdselslovgivningen her er højere end hos sammenlignelige persongrupper.

Nogen forklaring på at faglærte og ufaglærte arbejdere er underrepræsenteret i gruppen „uden alkohol i blodet“ og overrepræsenteret i „promilleområderne“, især det mellemste har man ikke. Overvægten af gruppe 5 i det mellemste promilleområde hænger formentlig sammen med, at den foretrukne alkoholform her er øl, der giver en lavere resorptionskurve og et lavere BAC-maksimum. I det højeste promilleområde, d. v. s. over 2‰, er gruppe 1 overrepræsenteret, hvilket muligvis kan forklares ved en hyppigere anvendelse af drikke med højt alkoholinhold — spiritiosa — i denne persongruppe.

Det fremgår klart af materialet, at der ved samme BAC og samme erhvervsøkonomiske gruppering ikke er forskel i den kliniske påvirkethed. Dette fund må betragtes som særdeles

væsentligt, idet det ofte har været hævdet, at de kliniske prøver var diskriminerende i den forstand, at det var lettere for personer med større uddannelse at klare prøven end andre, ligesom den førstnævnte gruppe skulle have større mulighed for at „spille sig igennem“. Disse antagelser kan helt afvises.

De lavere sociale lag — erhvervsgrupperne 4, 5 og 6 — kommer derimod signifikant hyppigere til spiritusundersøgelse end de højere sociale lag, dette gælder såvel hos ordens- som hos kriminalpolitiet, og uanset om man betragter gruppen „påvirkede“ eller totalmaterialet. Udskilles kriminalpolitiets klienter, bliver forskellen endnu mere markant, idet grupperne 5 og tildels 7 er stærkt overrepræsenterede.

I udenlandske materialer finder man en socialmedicinsk analyse bl. a. hos *Erkkilä* (2), der opererer med 5 grupper, der dog ikke umiddelbart er sammenlignelige med nærværende materiale. *Erkkilä*'s socialgruppering omfatter: I akademisk sluteksamen og ledende stilling; II selvstændige erhvervsdrivende, forretningsmænd, højere tjenestemænd uden akademisk sluteksamen; III arbejdere, lavere tjenestemænd; IV studerende og skoleelever; og V lærlinge og ikke arbejdende. Hos *Coldwell & Grant* (1) består socialgrupperingen af en lang række enkeltgrupper, der ikke umiddelbart er sammenlignelige med nærværende materiale. Ved i de to nævnte materialer og i eget materiale at slå forskellige grupper sammen, som det fremgår af tabel 8, er det dog muligt at få sammenlignelige værdier.

I alle materialer er det et gennemgående træk, at de højeste socialgrupper er underrepræsenteret. For alle tre materialers vedkommende drejer det sig kun om ordenspolitiets klienter.

Tabel 8. Social gruppering i tre materialer lagt sammen på to hovedgrupper.

Erkkilä Socialgruppe	%	Coldwell & Grant		Eget materiale*)	
		Socialgruppe	%	Socialgruppe	%
I (I + II)	22,6	I	10	I (I + II)	12
II (III, IV, V)	77,4	II	90	II (III + IV)	88
sum %	100,0		100		100
antal personer	1679		301		396

*) (I eget materiale er vurderingen kun sket for påvirkede i ordenspolitets klientel, idet de to andre materialer udelukkende omhandler denne gruppe).

Konklusion.

Aldersfordelingen i nærværende materiale er stort set identisk med fordelingen i udenlandske materialer, hvor også aldersgruppen 20—50 år er overrepræsenteret, sv. t. denne aldersgruppes større udadrettede aktivitet i forhold til yngre og ældre grupper.

I materialet er der en klar tendens til, at BAC hos påvirkede motorførere er stigende med stigende alder, ligesom påvirketheden også er højere i de ældste aldersgrupper.

Antallet af kvindelige motorførere andrager kun 2 % af klientellet, medens kvinder indenfor anden kriminalitet svarer for ca. 10 %.

Blandt de erhvervsøkonomiske grupper 4 og 5, d. v. s. de faglærte og ufaglærte arbejdere, er der et større antal klienter end blandt de øvrige erhvervsøkonomiske grupper, og de førstnævnte har en højere BAC, når de kommer til prøve, end de øvrige erhvervsøkonomiske grupper.

Ved samme BAC er der ingen forskel i påvirketheden hos de forskellige erhvervsøkonomiske grupper, således at den kliniske prøve i den nu anvendte form ikke virker diskriminerende overfor klienter med lavere uddannelsesniveau.

LITTERATUR

1. *Coldwell, B. B. & G. L. Grant*: Alcohol and Road Traffic. London 1962 p. 54—59.
2. *Erkkilä, S.*: NTFK 1965, 53: 201—215.
3. *Galatius, F. & H. Gürtler*: cit. efter Gürtler & Lund (4).
4. *Gürtler, H. & A. Lund*: Ugeskr. f. Læger 1966, 128: 1—6.
5. *Jensen, J.*: Ugeskr. f. Læger 1962, 124: 1043—1047.
6. *Plymat, N. W.*: Proc. 2nd Intern. Conf. on Alcohol. Toronto 1953 p. 34.
7. Statistisk Dept.: Folke- og Boligtælling 26. sept. 1960. B. Fordeling efter alder, erhverv m. v. København 1963.
8. *Svalastoga, H. & P. Wolf*: Social Rang og Mobilitet. Gyldendal. København 1964.
9. *Vad, E., I. Mark & I. Andersen*: NTFK 1968: 56, 236—255.